

ОТРИМАНО
В ЕЛЕКТРОННІЙ
ФОРМІ

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ (Мінветеранів)

вулиця Хрещатик, 34, м. Київ, 01001, тел. +38 (063) 688-93-62

E-mail: control@mva.gov.ua, сайт: www.mva.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 42657144

№ _____

На № _____

від _____

Рівненська обласна рада

Міністерство у справах ветеранів України спільно з Міністерством соціальної політики України, Міністерством оборони України, Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України та Міністерством юстиції України, на виконання листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 10.04.2025 № 8918/0/2-25 розглянуло рішення Рівненської обласної ради від 28.03.2025 № 1103 та повідомляє.

Щодо усунення дискримінації родин загиблих Захисників і Захисниць України в частині виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі військовослужбовця

Відповідно до частини сьомої статті 15 Закону України від 22.10.1993 № 3551-ХІІ “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України за рахунок коштів державного бюджету призначається і виплачується одноразова грошова допомога у зв’язку із загибеллю (смертю) члена сім’ї в розмірі, визначеному підпунктом “а” пункту 1 статті 16² Закону України від 20.12.1991 № 2011-ХІІ “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (далі – Закон № 2011).

Згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні” (зі змінами) на всій території України запроваджено правовий режим воєнного стану.

Разом з цим, Законом України від 29.07.2022 № 2489-ІХ “Про внесення змін до Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” щодо призначення і виплати одноразової грошової допомоги” (застосовується з 24.02.2022) статтю 16² Закону № 2011 доповнено пунктом 3, яким встановлено, що розмір одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця в період дії воєнного стану визначається Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 168 “Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім’ям під час дії воєнного стану” (далі – Постанова № 168) встановлено одноразову грошову допомогу сім’ям загиблих військовослужбовців у розмірі 15 млн гривень.

Призначення та виплата одноразової грошової допомоги відповідно до Постанови № 168 здійснюється Міноборони, іншими центральними органами виконавчої влади, які здійснюють керівництво військовими формуваннями та правоохоронними органами, та іншими органами державної влади, військовими формуваннями та правоохоронними органами, в яких передбачено проходження військової служби військовослужбовцями.

При цьому, повноваження Мінветеранів призначати і виплачувати одноразову грошову допомогу в разі загибелі (смерті) під час участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони відсічі і

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 5E984D526F82F38F0400000012256101BD3B1205

Підписувач ПРИХОДЬКО РУСЛАН ВІКТОРОВИЧ

Дійсний з 03.05.2024 11:55:36 по 03.05.2025 23:59:59

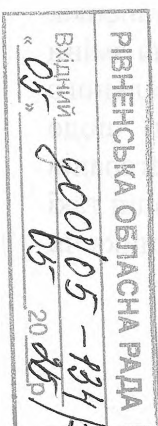
Мінветеранів

№ 9159/1.3/3.6-25 від 02.05.2025

Р 1103

стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, деяких категорій осіб визначені Порядком призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 336 (зі змінами) (далі – Порядок № 336).

Станом на сьогодні, розмір одноразової грошової допомоги згідно з Порядком № 336, для членів сімей загиблих (померлих) Захисників чи Захисниць України становить 750 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому загинули (померли) особи.

Мінветеранів як головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту, зокрема членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, неодноразово порушувало питання стосовно усунення соціальної несправедливості щодо розміру одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) Захисника чи Захисниці України.

Таким чином, питання щодо забезпечення однакового рівня соціального захисту незалежно від дати загибелі військового (щодо виплати одноразової грошової допомоги), може бути вирішено з урахуванням фінансових можливостей держави, необхідності фінансування першочергових потреб органів сектору безпеки і оборони, пов'язаних із відсічню збройної агресії Російської Федерації проти України, а також уже прийнятих рішень щодо соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей.

Водночас, у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України "Про внесення зміни до статті 16² Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо розміру одноразової грошової допомоги на період воєнного стану" (реєстр. № 9166 від 31.03.2023), поданий народним депутатом України Д. Разумковим та іншими (далі – проєкт Закону № 9166).

Проєктом Закону № 9166 передбачається, що сім'ї, які отримали чи яким нараховано (але ще не виплачено) одноразову грошову допомогу у період з 14.04.2014 року (дата початку антитерористичної операції) до 23.02.2022 року, матимуть змогу отримати різницю між фактично виплаченою (нарахованою) одноразовою грошовою допомогою у розмірі, встановленому Законом України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", та розміром одноразової грошової допомоги, встановленим Постановою № 168. Порядок проведення такого перерахунку одноразової грошової допомоги визначатиметься Кабінетом Міністрів України.

Разом з цим зазначаємо, за ініціативи народного депутата України А. Остапенка, у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України "Про внесення зміни до статті 15 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (реєстр. № 12463 від 03.02.2025) (далі – проєкт Закону України) щодо врегулювання питання надання деяких пільг сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, сім'ям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, забезпечивши такі сім'ї таким же рівнем соціального захисту незалежно від дати загибелі Захисника чи Захисниці України.

Оскільки прийняття проекту Закону України та його реалізація врегулює питання надання пільг загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, що забезпечить соціальну справедливість та не допустить дискримінацію по відношенню до інших родин загиблих Захисників і Захисниць України, Мінветеранів законопроект підтримує.

Щодо пенсійного забезпечення родин загиблих Захисників і Захисниць України

Відповідно до листа Міністерства соціальної політики України, на сьогодні діють норми Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” від 09.04.1992 № 2262-ХІІ (далі – Закон № 2262), відповідно до яких із 02.04.2022 розміри пенсії в разі втрати годувальника членам сім’ї військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, інших осіб, які мають право на пенсію згідно із Законом № 2262, які загинули (померли) внаслідок причин, зазначених у пункті “а” статті 36 Закону № 2262 (поранення, контузія або каліцтво, одержані при захисті Батьківщини, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи або виконанні інших обов’язків військової служби; захворювання, пов’язане з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях та підпільних організаціях і групах, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи чи участю у бойових діях у мирний час) становлять:

батькам/одному з батьків, дружині/чоловіку – 70% грошового забезпечення загиблого (померлого) годувальника. Вказаний розмір пенсії встановлюється незалежно від наявності інших непрацездатних членів сім’ї;

іншому непрацездатному члену сім’ї загиблого (померлого) годувальника – 70% грошового забезпечення загиблого (померлого) годувальника. Вказаний розмір пенсії встановлюється, якщо право на пенсію має один непрацездатний член сім’ї, незалежно від призначення пенсії в разі втрати годувальника батькам, дружині / чоловіку;

двом та більше непрацездатним членам сім’ї загиблого (померлого) годувальника (крім батьків, дружини/чоловіка) – по 50% грошового забезпечення загиблого (померлого) годувальника кожному непрацездатному члену сім’ї. Вказаний розмір пенсії встановлюється, якщо право на пенсію мають два та більше непрацездатних членів сім’ї, незалежно від призначення пенсії в разі втрати годувальника батькам, дружині/чоловіку.

Таким чином, розмір щомісячної виплати для сім’ї, яка складається з батьків і дитини, може становити більше місячного розміру грошового забезпечення (без урахування бойової винагороди) загиблого.

До пенсії у разі втрати годувальника, в разі отримання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) учасника війни, а з 21.03.2022 – члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці, встановлюються підвищення у розмірі 25% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Також варто зазначити, що Урядом прийнято низку змін до нормативно-правових актів щодо збільшення розміру пенсії в разі втрати годувальника непрацездатним членам сім’ї загиблих (померлих) захисників України.

Так, з 01.01.2022 членам сім’ї військовослужбовців, які загинули (померли) внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров’я, одержаних під час участі в АТО/ООС, встановлюється адресна допомога до пенсійної виплати в разі втрати годувальника, якщо її розмір не досягає 7 800 грн (постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.2020 № 674 “Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб” (зі змінами).

Зазначений розмір пенсійної виплати встановлюється кожному з непрацездатних батьків, дружині (чоловіку) загиблого, померлого (такого, що пропав безвісти) учасника АТО/ООС незалежно від наявності інших членів сім'ї.

Якщо пенсія призначена двом і більше членам сім'ї, адресна допомога встановлюється в сумі, що не вистачає до 6 100 грн, кожному члену сім'ї, крім непрацездатних батьків, дружини (чоловіка).

Для осіб, які отримують пенсії за нормами Закону № 2262 застосовуються єдині норми порядку проведення перерахунку пенсій. Відповідно до статті 63 Закону № 2262 пенсії перераховуються у разі збільшення грошового забезпечення для осіб, які проходять службу та у зв'язку з цим прийнятим рішенням Уряду.

В той же час призначені пенсії за Законом № 2262, у тому числі пенсії в разі втрати годувальника, було проіндексовано з 01.03.2022 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2022 № 118 "Про індексацію пенсій та заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2022 році" (зі змінами) на коефіцієнт 1,14 та з 01.03.2023 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 168 "Про індексацію пенсійних і страхових виплат та додаткових заходів щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2023 році" (зі змінами) на коефіцієнт 1,197. Також пенсії було проіндексовано відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.02.2024 № 185 "Про індексацію пенсійних і страхових виплат та додаткових заходів щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2024 році" на коефіцієнт 1,0796 та постанови Кабінету Міністрів України від 25.02.2025 № 209 "Про індексацію пенсійних і страхових виплат та додаткові заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2025 році" на коефіцієнт 1,115.

Крім того, члени сім'ї загиблого, зокрема, військовослужбовця мають право на пенсійне забезпечення відповідно до норм Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058) або Закону № 2262.

Якщо особа була мобілізована та загинула, членами сім'ї може бути обрано закон України, за нормами якого буде призначено пенсію в разі втрати годувальника. При цьому за нормами Закону № 1058 буде враховуватися страховий стаж годувальника та його заробітна плата за весь період, за який сплачено страхові внески, починаючи з 01.07.2000 по день смерті.

Щодо розширення можливості подання заяв до Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, постраждалими з лютого 2014 року

Міністерство юстиції України у своєму листі повідомило, що Україна послідовно і чітко заявляє про те, що агресія Російської Федерації розпочалася у лютому 2014 року. Ця позиція є незмінною на всіх рівнях міжнародних переговорів. Однак, формування міжнародного компенсаційного механізму є процесом, що вимагає консенсусу з боку багатьох держав.

Важливим кроком у цьому напрямку стало укладання Розширеної часткової угоди про Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, від 16 травня 2023 року, якою було створено Реєстр збитків, була встановлена Резолюцією Комітету Міністрів Ради Європи CM/Res(2023)3 від 12 травня 2023 року, прийнятою представниками 40 держав Ради Європи, Канади, Японії та США.

Під час переговорів щодо створення Реєстру збитків українська сторона наполягала на необхідності врахування збитків, завданих починаючи з 2014 року.

Проте, міжнародні партнери не підтримали цю вимогу, посилаючись на Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН A/RES/ES-11/5 “Сприяння здійсненню правового захисту та забезпеченню відшкодування збитків у зв’язку з агресією проти України”, яка була прийнята 14 листопада 2022 року на одинадцятій надзвичайній спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН, що розпочалася після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, а саме 28 лютого 2022 року. Було вирішено, що Реєстр збитків прийматиме заяви про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, завданих лише 24 лютого 2022 року або пізніше. На сьогодні 43 держави та Європейський Союз є Учасниками або Асоційованими Членами Реєстру збитків.

Крім того, для розширення мандату Реєстру збитків необхідними є зміни до Резолюції Комітету Міністрів Ради Європи CM/Res(2023)3, зокрема до Статуту Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, який є додатком до вказаної Резолюції.

Відповідно до статті 13 Статуту Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, Статут може бути змінений лише рішенням Комітету Міністрів у складі, що обмежується виключно представниками держав-учасниць Реєстру, більшістю голосів, передбаченою у статті 20.d Статуту Ради Європи (більшістю у дві третини голосуючих представників та більшістю голосів представників, які мають право засідати в Комітеті), та рішенням Конференції, сформульованим ідентично.

Україна не зупиняє зусиль у цьому напрямку, активно використовуючи всі доступні канали комунікації з міжнародними партнерами для донесення важливості врахування збитків, завданих починаючи з лютого 2014 року. Ця принципова позиція була чітко артикульована українською делегацією під час першого засідання Міжурядового переговорного комітету в Гаазі 24-26 березня 2025 року.

Заступник Міністра

Руслан ПРИХОДЬКО